

BRASSÓ

Politikai, társadalmi, közgazdasági, közművelődési és szépirodalmi lap.

ELŐFIZETESI ÁR

helybe uhához hordva vagy vidékre postán megküldve:
Egész évre 7 frt, félévre 3 frt 50 kr.,
negyedévre 1 frt 80 kr.
Külföldre egész évre 20 frank.

HIRDETÉSEK DÍJA:

4 hasábos gármond-sor vagy annak helye 5 kr. (1-10 sor 50 kr., Nagyobb és többszöri hirdeteknél kedvezmény.)
Minden egyes hirdetés után külön 30 kr. bélyegdíj fizetendő.
Nyilttéri közlemény sora 10 kr.
Hirdetek és Nyilttér előre fizetendő.

Kéziratok vissza nem adatnak.

A brassói és erzsébetvárosi kir. törvényszékek s ezekhez tartozó brassói, fogarasi, hosszufalusi és zernesti, dicső-szentmártoni, erzsébetvárosi, hosszú-aszói, köhalmi, medgyesi, nagy-sinki, segesvári és szent-ágotai kir. járásbíróóságok hivatalos hirdetője.

MEGJELENIK HETENKÉNT HÁRÓMSZOR: KEDDEN, CSÜTÖRTÖKÖN és SZOMBATON.

Hirdetések felvételnek: Brassóban a kiadóhivatalban. Budapest: Lang Lipót, Haasenstein és Vogler (Jaulus), Dukas és Mezei, Goldberger A., Eckstein Bernát, Bécsben: Daube G. L. és társa, Haasenstein és Vogler (Otto Maasz), Schalek Henrik, Opatkó Alajos, Dukas M.; Berlinben: Rudolf Mosse; Frankfurtban: Daube G. L. s társa hirdetési irodájában.

36-ik szám.

Brassó, Szombat, márczius 23-án.

V. évfolyam. 1889.

Lapunk közelebbi száma a kettős ünnep okozta technikai akadályok miatt csak csütörtökön, f. hó 28-án fog megjelenni.

A botrányok netovábbja.

A mesterségesen szított izgatások elérték gőcpontjukat: az ellenzék már nem is szól a véderő-törvényjavaslatról, hanem elvadult szendélylyel ront neki a magánbecsületnek, tönkre teszi Magyarországot s a magyar parlamentarizmus jó hírnevét és alássa az ország becsületét.

Annnyira megy e szenvedély, hogy a magyar képviselőház becsületéről tanya színterévé fajul, midőn egy különben intelligenciára igényt tartó férfiú és képviselő galádul nekiront a miniszterelnök becsületének és egy ország színe előtt arczába vágja azt a vádat, hogy miniszteri befolyását magánérdekeinek használta fel.

Szégyen és gyalázat, hogy művelt ember ennyire meg tud feledkezni magáról, hogy Magyarország első hivatalnokát, a miniszterelnököt haszonleséssel vádolja, mikor országvilág tudja, hogy e férfiú egész életét a közügyeknek, a hazának szentelvé és ma is csak hazájának és királyának hoz áldozatot, ha ott marad a kormány élén, a legelkeseredettebb küzdelem daczára, mert érzi, hogy ezzel tartozik hazájának.

Szégyen és gyalázat marad a mai ellenzéki pártokra nézve örökre, hogy szó nélkül türték el ezt a gyalázatot, sőt egy részük ujjongott is neki, holott ők is nagyon jól tudják, hogy Tisza Kálmán neve és becsülete színarany, hogy azon az árny legcsekélyebb foltja sincs és nem is volt.

Tiszának lehetnek hibái, mint vannak minden embernek. Tisza Kálmán politikája lehet — az ellenzék szemében — az országra nézve vész hozó; de azért Tisza Kálmán személyének becsületét megtámadni nincs joga senkinek, és a ki mégis ennyire képes megfeledkezni magáról, az nem méltó arra, hogy a népképviselői alapon álló országgyűlésen helyet foglaljon; az legfeljebb utcai botrányhős lehet, de nem magyar képviselő.

Az ország józan közönsége, mely már eddig is undorral fordult el az ellenzéki pártok

magatartásától az utóbbi hónapokban, most megvetéssel fordul el tőlük, mert napnál is világosabban áll előtte, hogy ezen urak nem az ország javát tekintik, hanem a maguk hirhedségét akarják fitogtatni.

Eötvös Károly férfiatlan és tisztességtelen lépése kellő visszautasítást nyert. Az a puritán egyszerűség, melylyel a becsületében megtámadott miniszterelnök felett; az a nemes indignáció, melylyel Baross Gábor közlekedési miniszter a galád vádat visszautasította, s az ország első gentlemanjának, Károlyi Pista grófnak erélyes fellépése, kinek a mély megbotrányozás adá ajkaira szavait, és az az általános lelkesedés, mely ezeket kísérte, kellő értékére szállította le a vádat.

De ez egyuttal a leglesújtóbb ítélet is volt az ily fegyverekkel harcoló ellenzékre nézve, mely ma már a Starcsevicsék fegyvereivel küzd, előbb utcai demonstrációkat csinál, ablak-beveréseket insceniroz, megostromoltatja léha emberekkel a parlamentet, azután heteken át csapszékbe sem való botrányok tanjárává teszi a magyar országgyűlést, majd hetek óta fenyegeti a miniszterelnök személyét inzultusokkal és végre annak megtámadására vetemedik, a mi minden embernek a legdrágább: a becsület.

Mit érdemel az ily ellenzék az országtól? Csak megvetést.

És bennünk erősen él a tudat, hogy ha ma feloszlatnák a parlamentet és új választást rendelnének el: daczára az országiszerte folyt izgatásoknak, — Tisza Kálmán a mainál is nagyobb többséget nyerne. Mert ha van is elégedetlenség az ország lakosságának egy részénél bizonyos tekintetben, de a nemzetnek drágább a haza becsülete, semhogy azt még inkább sárba rántassa azon urak által, mint eddig tették.

Valamint az embernek, úgy az államnak is legfőbb kincse a becsület. Ha ez elveszett, egyik sem méltó az életre s nem is élhet soká.

Starcsevicsék csak a magyar címert dobálták sárral: Polónyi, Károlyi Gábor, Eötvös és társaik a nemzet becsületét rántották sárba. Kinek bűne nagyobb?

Jellemzi az ellenzék magatartása Eötvös Károly legutóbbi hirhedt fellépésével szemben. Apponyi, a pártvezér, a különben szeplőtelen jellemű gentlemann, nem bírt annyi erkölcsi bátorsággal, hogy ily jelenet láttára felálljon és nyiltan megmondja: Uraim, önök bűnös útra tértek, ez uton mi nem követhetjük önöket, mert ez az út a gyalázathoz vezet!

Mi lett volna szebb: az-e, ha ezt teszi vala és ezzel pártja reputációját védi, avagy az-e, hogy hallgatott mint a nyul s csak a miniszteri válaszok tudomásul vételére szorított ő is, pártja is.

De bizony van elítélő szavuk ezen uraknak Rohonczy Gedeon ellen, a ki annyira megfeledkezett magáról, hogy revolvert rántott elő egy ötés-képviselőtársát inzultáló könnyelmű, felhecczelt ifjura.

Távol tőlünk, hogy helyeseljük Rohonczy eljárását. Mert ennyire megfeledkezni magáról egy képviselőnek nem szabad s ezt annál kevésbé, mert igen sok módja lett volna azt a meggondolatlan, örült ifjut sujtani és büntetni. De mennyire elfajultaknak kell lenniök a viszonyoknak, hogy egy képviselő kénytelen legyen revolverrel járni az országgyűlésre? — Mennyire kellett elfajulni a helyzetnek, ha egy éretlen ifju, a ki még nem is hagyta el az iskola padjait, annyira képes vetemedni, hogy bemenjen az országházba és ott inzultálni merészeljen képviselőket?

Ki teremtette meg e helyzetet? Ki oka mindennek?

Urak! Eötvös Károly, Polónyi, Károlyi Gábor, Kaas Ivor és társai! urak, ti fogtok a történelem előtt számolni e bűnért; a ti lelketeket nyomja e vád, ti vagytok ennek okozói, mesterséges előidézői!

A nemzet felelősségre fogja vonni ezen urakat s pártjukat; a nemzetnek felelősségre kell őket vonni, mert ezért bizonyosan nem adott nekik mandátumot!

A nemzet ítélni fog. Nem kételkedünk ez ítéletben, mely nem lehet más, mint az: Urak, visszaéltetek választóitok bizalmával, meggyaláztátok a nemzetet!

A „BRASSÓ” TÁRCZAJA.

Dr. Holub afrikai utjáról.

A hirneves Afrika utazó kétszer utazta be a fekete földrészt. Egész eljárását józan, praktikus felfogás, meglepő előrelátás és ritka kitarítás jellemzik. — Első útjára a 70-es években indult; akkor még nem volt sem pénze, sem nyelvismerete; nem bírta sem az angol, sem a holland nyelvet, melyek nélküli pedig Dél-Afrikában senki sem boldogulhat. Barátai Prágában iparkodtak is lebeszélni; persze hiában. Akkor néhány évet töltött Dél-Afrika civilizáltabb részeiben; a tapasztalat megismerkedett az ottani viszonyokkal; a gyémánt-telepeken orvosi praxisa útján tetemes pénzösszeget tett szert; és megfogamzott benne az a terv, hogy hazájá, és szervez egy olyan expedíciót, melynek célja lesz, egyrészt új piacot nyitni az osztrák iparnak, másrészt az ottani tudományos intézetek számára hozzáférhetővé tenni a dél-afrikai fensik csodás állat- és növényvilágát, s végre felkutatni a Felső-Zambezi folyamvidékét, melyen európai ember ő előtte nem járt soha. Ez az utolsó cél sarkalta becsülvényát a legnagyobb kitarításra.

Szegény embernek egy olyan tudományos expedíció költségeit kiteremteni nem kicsinyesség. Holubot tudományos társulatok s maga ő felsége támogatták; a nélkül az anyagi támogatás nélkül vállalat nem is

jöhetett volna létre. Gyakorlati eszejárását érdekesen illusztrálják saját szavai, miket az expedíció szervezéséről mondott:

„Második afrikai utam 1883-tól 1887-ig tartott. Kilencedik magammal indultam utnak. Velem volt a feleségem is, kivel csak elindulásunk előtt néhány nappal esküdtem meg. Sokat ijesztgettek akkoriban, hogy nyűg lesz nekem az ő jelenléte; és pedig nyugodt lélekkel elmondhatom, hogy nem volt nekem nyűg, hogy becsületére vált az egész társaságnak. Láttam én már első utamkor is a hollandi karavánokat, melyek Afrika mélyéből jöttek; láttam, hogy azon karavánok férfiai halálra voltak csigázva a gyötrő mocsárláztól, asszonyaiknak pedig nem volt semmi bajuk; a szekerek elé fogott ökröket is ők hajtották. Feleségem elszántan követett a fekete földrész ember-nem-járta vadonába; nincs az a borzalma egy ilyen utnak, a mit meg ne ismert volna, nincs nyomoruság a mitől meg lett volna kímélve; még sem ingadozott egy percig sem, nemcsak gyöngye szervezete állt ellent legtovább a gonosz mocsárláznak, meghazudtolva akkép mindenki jóslatát: lekierije sem lankadt egy percig sem, sőt ha mi férfiak már-már elcsüggedtünk a csapások sulya alatt, olyankor majd komoly beszéddel, majd tréfás szóval, az ő biztató szava adta vissza lelkünk rugékonyságát. Tudományos kutatásomban hűséges segítőttem volt, és az egész uton számtalan veszedelem és példátlan sanyarúság közepette is állhatatos maradt.

100,000 frtnyi uti költségem javarészt első afrikai tartózkodásomkor orvosi működésemmel szereztem a caplandi gyémánt-telepeken, később itthon tudományos munkálataimmal s előadásaimmal. Néhány tudományos társulat is járult a költség kiteremtéséhez; de legnagyobb köszönet mégis ő felségét, a császárt és királyt illeti 25,000 frtnyi kegyes adományáért.

Voltak vagy 700-an ajánlkozók, kik utamban el akartak kísérni, én azonban csak hat embert választottam ki magamnak, mind a hatot a hadsereg kötelékéből. A felfedezések történetéből t. i. azt a meggyőződést merítettem, hogy minden nagyszabású vállalat sikerének alapfeltétele a vasfegyelem, a milyenhez csak a katonaságnál szokik az ember. Ennélfogva kíséretül csakis teljesen tőlem függő szolgálát választottam, visszautasítván minden egyéb ajánlatot az u. n. művelt körökből. És sikerült nekem embereimből őket tudományos segédmunkásokat faragni, tanítván őket majd elméletileg, majd gyakorlatilag részint még indulásunk előtt Bécsben, részint a hajón, részint capstadti tartózkodásunk ideje alatt. Tudományos munkáimat — könnyebbség okáért — a különféle szakok szerint, 32 csoportban rendeztem; mindegyik tudománynak meg volt a maga naplója, melybe az arra vonatkozó megfigyeléseket bejegyeztük. Ilyképen volt külön napló a botanika, külön az állattan, a geologia, az egészség-tan, a néprajz, stb. számára. Sajnos, hogy táborunk kifosztásakor — Halulogában, a masekolumbák által — 18 ily becses napló elveszett.

(Folytatása következik.)

Országgyűlés.

A képviselőház szerdai ülésének legnagyobb részét a házban kedden történt lövés eset, másrészt pedig a Krajcsik—Polónyi ügy foglalkoztatta. Az előbbinek tárgyalása nyílt, az utóbbi zárt ülésben folyt le.

A nyílt ülésben elnök előadván röviden a lövés esetet, felolvastatá Rohonczy levelét, melyben tudatja, hogy a kérdéses eset folytán tegnap képviselői immunitásában megsértetett, minélfogva az ügyet a mentelmi bizottsághoz utasítani s annak idején mentelmi jogát felfüggesztetni kéri. Irányi e tekintetben indítványt adván be, Tisza miniszterelnök kijelenté, hogy elfogadja az indítvány második részét, mely szerint a Rohonczy-ügy tárgyalás és jelentéstétel végett a mentelmi bizottsághoz utasíttassék, de annak kimondását, hogy a ház reméli, miszerint a bíróság törvény és igazság szerint fog eljárni, a bíróságra nézve sértőnek tartja, miért is a bíróságnak semmi irányban utasítást adni nem lehet; e nélkül is meg fogja tenni kötelességét.

Tobben szóltak még az ügühöz, mint Orbán, Vécsey, Károlyi Gábor és Polónyi, kik egyes részleteket hoztak fel az esetből. Beöthy Algernon kijelenté Orbán ellenében, hogy azt a fiatal embert nem ütötte boxerrel, mert ez veszélyesebb lehetett volna a lövésnél. Apponyi gróf elfogadta Irányi indítványát, de a bíróság minden utasítása nélkül. Fenyvessy kijelenté Rohonczy nevében, hogy ez utóbbi nem emelt fegyvert egy képviselőtársára sem. Thaly higgadtan szólva, elmondá, hogy nem óhajt ónódi gyűlést, a képviselők felhívandók az elnök által, hogy ne hozzanak magukkal fegyvert az ülésbe.

Erre Irányi indítványa elfogadtván, elnök meg is tevő a Thaly által kívánt figyelmeztetést. Perczel Miklós nem helyesli az elnök inénti figyelmeztetését, melyet külföldön félre fognak magyarázni. Szilágyi Dezső szintén attól tartva, hangsúlyozza a ház általános helyeslése közt, hogy csak egyesek elszigetelt szokása, fegyvert vinni magukkal, de ez nem általános szokás az országban, sem a parlamentben, sem pedig nem kifolyása a mostani állapotoknak.

Öt percznyi szünet után a napirendhez látott a ház s Tóth Ernő a véderő-javaslat tárgyalás alatti szakaszai ellen beszélt, beadva egy módosítványt is. Erre a vita félbeszakítottván, Csatár interpellált a soroksári Dunaág ügyében, mire Baross miniszter azonnal megadván a kellő megnyugtató választ, ezt a ház tudomásul vette.

Végül több szélsőbali képviselő kérésére a ház zárt üléssé alakult át.

A zárt ülésben Szederkényi Nándor előadá, hogy a nyilvános ülés előtt több képviselő az esetet megbeszélve, a folyosón csoportosult. Oda jött Krajcsik Ferencz képviselő is, beszélgetésbe bocsátkozva, de midőn Polónyi sértési szándék nélkül felhívá Krajcsikot, hogy távozzék e csoportból, Krajcsik nagymérvű szenvedélyességgel, illem- és becsületsértő kifejezésekkel illette Polónyit. Elnök erre constatálja, hogy zárt ülés tartására az ok megvan.

Krajcsik előadja a történeteket. Szóló több szélsőbali barátaival beszélt a folyosón, egyebek közt a vadászatról is; midőn pedig a lövés esetre került a

beszéd, szóló csitítani akarta ellenzéki collegát s kérte hogy ne mérgesítsék a dolgot. Ekkor előlépett Polónyi s a nála szokásos nagy indulatossággal megtámadta a szólót és sértő hangon távozásra inté, a mi a szólóra azt a benyomást tette, mintha Polónyi őt kémnek nézte volna, azért szintén felingerülten erős kifejezésekkel illette Polónyinak modorát, de nem a becsületét. Sajnálja a történeteket, de meg nem történtekké nem teheti.

Szalay Imre azt véli, hogy miután Krajcsik sajnálatát fejezi ki a történetek fölött, az ügy elintézetnek tekinthető. Kaas Ivor báró azt tartja, hogy annak megítélését, mennyiben kielégítő Krajcsik nyilatkozata, Polónyira, mint egyik félre kell bízni. Tóth Antal azt kívánja, hogy Krajcsik ne tartsa fenn a sértő kifejezéseket, mire Krajcsik ismételtén kijelenti, hogy szavai nem Polónyi becsületére, hanem csak modorára vonatkoztak.

Ekkor Almássy Sándor előhozakodott egy másik ügygyel s elmondja, hogy Pulszky Károly a folyosón egy szélsőbali hírlaptudósítóval sértő módon bánt.

Ugron Gábor közhelyesléssel találkozott, higgadt felszólalásában előadta, hogy mindnyájan emberek vagyunk; maga is szenvedélyes, indulatos ember, de mindig becsülni tudja, ha az, ki sért, hajlandó a sértést jóvátenni más uton is, mint a középkorból fenmaradt eszközzel. Krajcsiknál ez a hajlandóság mutatkozott s ennélfogva az ügy mindkét fél becsületének megóvása mellett befejezetnek tekinthető s a képviselők térjenek nyugodt és komoly foglalkozásaikhoz.

Pulszky Károly előadja, hogy a folyosón egy csoportban több képviselő éppen a Krajcsik—Polónyi eset felől beszélt, midőn az illető tudósító oda állt Krajcsik mögé hallgatózni, mit is szóló az információszerzés nem kellő módjának tartván, figyelmezteté az illető tudósítót, hogy távozzék.

Tisza Kálmán hivatkozik arra, hogy csak azon tárgy hozható fel, mely miatt az ülés kéretett, különben maga is sajnál minden személyeskedést és ebből származó kellemetlenséget. Csatlakozik Ugron szavaihoz.

A képviselőház csütörtöki ülése elég nyugodtan folyt le. A katonai javaslat részletes tárgyalása volt a napi renden. Gosztonyi a javaslat ellen beszélve, kifejezte kívánságát, hogy Rákóczy Ferencz és Bercsényi hamvai nemzeti költségen hazaszállíttassanak. Majthényi Géza szintén a paragrafus ellen beszélt és kijelenti, hogy a maga részéről határozottan Tisza megbuktatására törekszik, mert a kormányelnök romlást hoz az országra. Végül még csak Csatár beszélt, kivételesen botrány nélkül.

Ujabb tüntetések.

A zárt ülés végén tetőpontra hágott a képviselőház előtt álló sokaság izgatottsága. Várták a miniszterelnököt. A mint kinyitott a képviselőház ajtaja, azonnal Gyalokay kapitány rendeletére kinyitották a muzeum-keri ajtaját s a rendőrök a kertbe nyomultak hogy az ott összegyűlt népet hátraszorítsák. A rendőrség ez intézkedésére viharos abezug kiáltás volt a válasz s a rendőrök elől a sokaság nem hátra, hanem a muzeum-körut felé indult.

Midőn Tisza Kálmán fiával együtt a házból kilépett, a sokaság fékevesztett szenvedélyvel szikkozó-

dott és fenyegetődzött Tisza Kálmán ellen. Midőn a kocsiba lépett, százan és százan rohantak a szélsébe- sen vágató fogat után. A muzeum-köruton végig zu- gott a bős kiáltás: »Le a mameluk vezérrel!« »Le a hazaárulóval!« Abezug Tisza Kálmán!«

A tömeg mind jobban-jobban közeledett és vette körül a miniszterelnök kocsiját, ekkor vágattak elé a lovasrendőrök s körülfogták Tisza fogatját s azt ki- sérve védték meg a miniszterelnököt a felbőszült tö- meg fenyegetései elől. A miniszterelnök kocsiját, mint kétségtelen hitelességű szemtanuk beszélnek, már a Sándor-utca és a kerepesi ut között, a muzeum-kör- uton is dobálták, de a nélkül, hogy a miniszterelnök- nek legkevesbé is bántódása történt volna. Az a hír, mely különben el volt terjedve a fővárosban, mintha a miniszterelnök kocsiját megállították volna, mint teljes bizonyossággal mondhatjuk, nélkülöz minden alapot.

Az országházból távozó képviselőket, köztük Pulszky Károlyt is a tömeg megtámadta. »Le a ma- melukokkal! Le velük!« hangzott a felbőszült sokaság ordítása. A tolongás folyton sűrűbb és veszélyesebbé vált. Pulszky Károlyt tetteleg bántalmazni akarták. El- lenzéki képviselők mindent elkövettek megakadályozá- sára. Vécsey függetlenségi képviselő szólni kezdett a néphez, de szavait félbe kellett szakítania. A legkino- sabb jelenet következett erre. Botok, öklök fenyegetve emelkedtek Pulszky Károlyra. Törs Kálmán ellenzéki képviselő a megtámadott képviselő segélyére sietett. Egy embernek Pulszkyra mért ütése Törs Kálmánt érte, kit azonnal elborított a vér. A tömeg boszuja ekkor a merénylőre fordult, kit szintén megsebesítettek.

A Károly kaszárnyából 4 órakor több század katonaság vonult ki a muzeum körutra. A katonák kordonokat vontak, de a tömeg még sem oszlott szét, sőt mindegyre jobban tömörült és várakozó állást fog- lalt el. A szabadelvű klub előtt újabb tüntetések vol- tak támadóban: »Le Tiszával!« kiálták, de a katonas- ág megakadályozta a nagyobb tüntetést.

Csütörtökön kissé nyugodtabb volt a helyzet; katonaság és rendőrség tartá megszállva a belváros főbb utcáit. Dél felé 400 kucsmás egyetemi hallgató a Kossut-nótát énekelve vonult a Kálvin térről a poli- technikumhoz, a melyet katonaság tartott megszállva. A fiatalság énekelve járta be az utat s a képviselőház elé akart vonulni, de a katonaság által szétszóratott.

Sámos elfogatás is történt, köztük sok egyetemi hallgató is.

A hétfalusi erdőper vége.

A Brassó város és az u. n. »Hétfalu« közt fenn- forgott vitás ügy f. hó 20-án békés elintézet nyert utolsó részletében is.

1886. év decz. havában tudvalevőleg csak öt község békült ki a várossal, míg Bácsfalu és Türkös községek aggályosnak találták a felajánlott békét s e miatt nem járultak ahhoz.

E hó 11-én Bedő Albert országos főerdőmester és miniszteri tanácsos az előbb kötött egyezség foga- natosítását czélzó munkálatok megvizsgálása czéljából Brassóban és Hétfaluban járván, Bácsfalu és Türkös községek küldöttségileg megkeresték, hogy ez alkalom- mal venné fel újból a tárgyalás fonalát nevezett két község és a város között.

Időközben ugyanis sok tekintetben tisztult a hely- zet s a két évvel ezelőtt részint tudatlanságból, részint pedig mesterségesen felizgatott kedélyek a dolog érde- méhez mért helyesebb felfogáshoz jutottak s helyet ad- tak a fennforgó érdekek kölcsönös és higgadt mérle- gelésének. Hét napi szakadatlan tárgyalás és izenet- váltás kellett mindazonáltal, míg odáig jutott az ügy, hogy f. hó 20-án az érdekeltek küldöttei Bedő minisz- teri tanácsos elnöklele alatt a vármegyeház tanács- terében összeülve, az alábbi jegyzőkönyvet vették fel, melynek vezetésére az elnök által Nagy Gyula kir. erdőfelügyelő kéretett fel.

A gyűlésen jelen voltak: A törvényhatóság ré- széről Henter Gábor főszolgabíró.

Brassó város részéről: Brennerberg Ferencz pol- gármester, Boér Tihamér főjegyző, Zaminer Ede főer- dész és Reich Agost ügyész.

Türkös község részéről: Antal B., Mihály, Anas- tasie Bersan, Deák Sándor, Istók István, Pünkösti Mi- hály, Soiu Nicolae és Veres Boreca István.

Bácsfalu község részéről: Bálint András, Bálint János, Bálint István, ifj. Boreca Mihály, Damokos Ist- ván, Gócsmán János, Jónás Mihály, Magdó János Papp István és Szén István.

A felvett jegyzőkönyv következő:

Jegyzőkönyv

mely egyfelől a Brassó szab. kir. város és másfelől az u. n. Hétfalu községei közül Bácsfalu és Türkös köz- ségek közt fennforgó birtokrendezési kérdéseknek bé- kes uton való elintézése iránt, az országos főerdőmes-

A magyar szabadságharcz.

Dr. Kömőcsy József

emlékbeszéde a segesvári márczius 15-iki ünnepélyen.

(Vége.)

De hogy a szabadságharcz lelkesítő volta el ne enyészszék a nép között s a dicső küzdelem közvetett hatása éljen továbbra is, abban is nagy művész nem- zetünk.

Nem engedjük elszállani a szent emlékeket, visz- szaidézzük a hősokeket, hogy példáikból le kesedést, új erőt meritünk; megünnepeljük márczius 15-ikét.

Elzarándokolunk a szent sírokhoz, nemzeti dalo- kat énekelünk, megszólaltatjuk a szabadságharcz köl- tőjét újra s nem néma könyveket hullatunk sirjaikra.

Az ország minden polgára át van hatva e na- pon a nemzeti emlékek örömetől s minden igaz ma- gyar szent fogadást tesz, hogy őseihez méltó lesz.

A márczius tizenötödiki emlékek magasztosságát s mély benyomását sok minden emelheti; minden da- rab földje szent e honnak; szent, mert hősoke vértől ázik annak utolsó röge is; de van egy hely a hazá- ban mégis, mely a legmaradandóbb emlékeket kell, hogy felkeltse bennünk e napon.

A szabadságharcz lelke Petőfi volt s a fehér- egyházi síkság az, hol e nagy lélek elhagyta porhü- velyét.

A görög költő szerint háromszorosan és négy- szeresen boldogok vagyunk mi itt e napon; át van hatva körülöttünk a lég e dicsőült lélek erejével, e nagy hazafi szellemével.

Ha márczius idusán fergeteg kavargó a nagy te- mető felett, az ő szent pora érinti arcunkat, mely nemzeti büszkeségtől tüzi ez érintés után s ha a ta- vaszi nap fényesen ragyog az ég zenithjén, a nagy költő porait aranyozza meg minden nyilvános átszü- rődő sugár

Ne felejtjük el soha
Imánkba foglalni a hősoke nevét,
Jobb jövőnk elérni majd
Épen az ő művek segít!
Csak várjunk még türelmesen:
Az óra nemsokára üt,
A mért értünk szenvedtek ők
Nemsokára beteljesült.

Im' itt van már a kor,
Melynek családka képe lesz,
Mert közönyös arca bár
Keble szent érzelmeket fedez!
Lassu biztos lépésekkel,
Békés polgári munka közt
Szerszámmal s tollal vivja ki,
Miben a kard ketté törött.

S ha türelme nem terem babért
S szép jövőjét úgy sem éri el;
Harczra érve, egy hangra vár csupán,
Mitől e számító fők alatt megrezzen a kebel,
S e hangot majd ne féljete,
Megadja, meghallja az a nép,
Mely hőseinek emléket emel
S megüti e hónap közepét!

ter, Kálnoki Bedő Albert miniszteri tanácsos ur elnöklete alatt 1889. évi márcz. hó 20-án Brassó vármegye tanácsstermében megtartott közös tárgyalás alapján Brassó város, Bácsfalu és Türkös községek megbízott illetékes képviselőinek közös egyetértésével az illető közigazgatási hatóságok, képviselők jóváhagyásának kölcsönös fenntartásával a következők szerint felvett:

1) Brassó város, valamint Bácsfalu és Türkös községek a köztük fennforgó birtokrendezési kérdéseket kölcsönös békés egyezség útján kívánják befejezésre juttatni s ennek céljából a Brassó város és a Hétfalu öt községe, illetve Csernátfalu, Hosszúfalu, Tatrang, Zajzon és Pürkeresz községek között fennforgott hasonló rendezési ügyben ugyancsak az országos főerdőmester, Kálnoki Bedő Albert miniszteri tanácsos elnöklete alatt 1886. évi december 10-ikén Brassó vármegye tanácsstermében megtartott és jóváhagyott egyezségi tárgyalásról felvett jegyzőkönyvben és az annak alaptételét képező s ahhoz fűzött egyezségnek minden pontjaiban foglalt és megelőzőleg a községi képviselőtestületekben kellőképpen letárgyalt és teljes tartalmuk szerint ismert összes megállapodásokat és határozatokat, melyek írásbeli szövege másolatban jelen jegyzőkönyvhez is hozzá fűzetett, kötelezőleg és egész kiterjedésben kölcsönösen elfogadják s ezek értelmében a békés egyezséget egymás között megkötik azon kijelentéssel és illetve hozzáadással, hogy a városnak a fennebb idézett 1886. évi alapegyezség értelmében jutandó egyharmad rész terület fejében Predeáltól és illetve a Csaplya Szuszaj vonaltól kiindulva, a város tulajdonát képező tömösi erdők közvetlen szomszédságában egy tagban 2100 kat. hold terület adatik ki természetben, míg az ezen felül kijárandó rész már természetben nem adatik ki, hanem e helyett annak pénzértékét Bácsfalu és Türkös községek az alapegyezésben foglalt feltételek és árak szerint Brassó városának megfizetik.

2) Brassó város Bácsfalu és Türkös községeknek átengedi ezen községek kívánatára és részére az azokban lévő és részben az ő tulajdonában is álló regale-jogot és pedig ennek következtében a regale-jogot és a községekben s illetve az azoknak határában lévő s eddig a város tulajdonát képező ingatlanokat s azokon álló épületeket átadja a város Türkös községnek 50,000 frtért és Bácsfalu községnek 30,000 frtért. Ugyaneképpen, hogy a községek a regalejog megváltásáért az államkincstártól részükre kiutalványozandó tőkeösszeget, illetve értékpapirokat a fennebbi vételárösszegnek törlesztésére a városnak azonnal átszolgáltatni tartoznak.

3. Ezen jegyzőkönyv, illetve egyezség egy eredeti példányban kiállítva az elnök országos főerdőmester által az illetékes magas miniszteriumnak elő fog terjesztetni, a honnan 1—1 hiteles másolat úgy a városnak, mint a fenn nevezett két község mindenikének rövid idő alatt kiadni kérik az illetékes közigazgatási hatóságoknak és képviselőknek leendő előterjesztés céljából.

Midőn ezekben közölnök az egyezségről felvett jegyzőkönyvet, melylyel tehát ezen évtizedes, mindkét fél nagy kárára folyt vitás ügy végleg el van intézve, a mi fölött általános az öröm mindkét fél között, kötelességet velünk teljesíteni, ha elismerésünket és hálás köszönetünket fejezzük ki Bedő Albert orsz. főerdőmester, min. tanácsos urnak azért az odaadó törekvésért és nagy tapintatért, melylyel ezen nehéz, csaknem kiegyeztetetlennek vélt ügyet ily sikeresen elintézte, a mi csaknem kizárólag az ő érdeme, a miért örökké hálával fog neki tartozni úgy Brassó városa, mint a Hétfalu.

Elismerés illeti még Nagy Gyula kir. erdőfelügyelőt, a ki évek óta huzgólkodott ez ügyben fáradozva, bár sok méltatlan megtámadtatást kellett elszenvednie, mitől azonban — dicséretére legyen mondva — nem rettent vissza.

Színház, irodalom és művészet.

Német színház. Wolf színtársulata észrevehetőleg azon van, hogy a közönség érdeklődését, melyet az összes előadásai iránt eddig tanúsított, új darabok s jó előadások által állandóan kiérdemelje s ébrentartsa. Hely szűke miatt ez alkalommal nem bocsátkozhatunk az utolsó két előadás részleteibe, csak jelezni akarjuk, hogy a szerdán színrehozott Schönthan-féle vígjátékkal, esütörtökön »Sarah grófnő« (Ohnet regénye után) cz. színművel, ismét két nagyon élvezetes estélyt szerzett, a színházat az utolsó helyig lefoglaló közönségnek. — Ma Konradi, a társulat kedvelt tenoristája jutalomjátékaul Strauss operettje »Egy éj Velenczében« adatik berletiszünetben.

A csecsemő tápláltságáról és azon káros hatásokról, melyek a nőre hátrahagyják, ha az nem szoptat, habár azt egészsége megengedhetné is. Dr. Berger Ignác orvos, sebész, szemész és szülész tudor, nőgyógyász, a m. kir. tud. egyetem első szülészeti és nőgyógyászati kóroda volt segédorvosa. — Ára a csinos kiállítású füzetnek 40 kr. Megjelent és kapható: Lampel Róbert (Wodianer F. és fiai) cs. és kir. udv. könyvkereskedésében, Budapesten.

A német irodalom rövid története. Középkorok számára írta Heinrich Gusztáv. Nemesak mint tanuló tanulók számára, de érdekes és tanulságos olvasmány a nagy közönség számára a jelen könyv különösen azok részére, kik a német nyelvben nem jártasok annyira, hogy német nyelven irt irodalomtörténetet olvasnának. A 165 lap terjedelmű kötet magában foglalja a német irodalom történetének legkiválóbb jelenségeit. Hogy a könyv minden tekintetben a tudomány színvonalán áll, az tagadhatatlan. — Ára 1 forint 20 kr. Megjelent és kapható Lampel Róbert (Wodianer F. és fiai) cs. és kir. udv. könyvkereskedésében, Budapesten.

A tanulók olvasó tára című jeles vállalatnak ma vettük a 10-ik füzetét, a melylyel a múlt évi programnak elég tétetett. Mert nemesak a meghatározott számú füzet, hanem annak válogatott tartalma is megélel a hozzá kötött várakozásnak. A jelen füzet Kármán József műveiből hoz szemelvényeket. Ugy mint az előbbi füzeteket, ezt is csak melegen ajánlhatjuk a nagy közönség és a tanárok figyelmébe. — Ára az egyes füzeteknek 20 kr. egész évre 10 füzetnek 2 frt. Kiadja Lampel Róbert (Wodianer F. és Fiai) cs. és kir. udv. könyvkereskedésében, Budapesten.

Helyi és vidéki hírek.

Személyi hírek. Bedő Albert országos főerdőmester, miniszteri tanácsos ur szerdán este a rendes személyvonattal elutazott városunkból, melyben ismét gyarapította érdemeit.

Emke. Az Emke brassóvármegyei választmánya f. hó 29-én, pénteken, d. u. 2 órakor a brassói magyar kaszinó könyvtárhelyiségében ülést tartván, van szerencsénk arra a t. választott és virilis tag urakat tisztelettel meghívni. Tárgysorozat: 1) Új örökös tag bejelentése. 2) Népkönyvtárak. 3) Nagy István alapítványa. 4) Országos kisedővő kiállítás. 5) Vasúti bálbizottság átirata. 6) A négyfalusi népbank kérvénye. 7) Brassó megye kir. tanfelügyelőjének átiratai: a) a bácsfalusi óvó tárgyban; b) Mátás-szobor tárgyában; c) kolozsvári siketnéma intézet tárgyában; d) székely-udvarhelyi főreáliskola tápintézete tárgyában. 8) Óvodai bizottság jelentése. 9) A brassói csizmadia ipartársulat, mint örökös tag, jelentése. 10) Igazgatóválasztmányi átiratok. 11) Koós Ferenc indítványai: a) a »Székely Mózes emléktábla leleplezése, b) a zajzoni tűzkárosultak tárgyában. 12) Netaláni indítványok. — Brassó, 1889. márczius 20-án Koós Ferenc elnök, Szterényi József titkár.

Felolvasás. A tanári körben holnap, vasárnap, d. u. 6 órakor dr. Hoffmann Frigyes főreáliskolai tanár »Petőfi bölcselmi (és nem bölcselmi) költeményei«-ről fog felolvasni. A felolvasást ajánljuk a t. közönség figyelmébe. Ezenkívül még csak egy felolvasás lesz.

Czukorrépa-termelő-szövetkezet alakult Brassóban f. hó 20-án. Az új szövetkezet tisztikara következő: elnök Hubbes János, alelnök Schlandt Gottlieb, titkár Morres Vilmos, pénztáros Schiel Gusztáv, ellenőr Eitel Károly. Választmányi tagok: Maximilian Juon, Schuidt János, Tartler György és Tontsch György. Felügyelő-bizottsági tagok: Dück József, Fleischer Mihály és Taag Frigyes.

Az utolsó fillérestélyt a brassói protestáns nőegylet szerdán este tartja, melynek háziasszonyai az eddig volt háziasszonyok mind lesznek. A fillérestély a legélvezetesebbnek ígérkezik. Műsora következő lesz: Czimbalom-solo, Száva Ödön urtól; szavalat Bitay Béláné urnőtől; zongora-solo, dr. Bogdán Andor urtól és végül felolvasás Molnár János urtól, a ki — mint az egylet t. elnöke — egyuttal bezáró-beszédet fog tartani. A fillérestély este 8 órakor az »Europa« nagy termében lesz, a hol gondoskodva van már rendesebb és jobb világításról. Ez lévén az utolsó idejű fillérestély, reméljük, hogy az eddigi vendégek mind elmennek, bucsut venni.

A botfalvi cukorgyár közelebről már épülni kezd. A jövő héten már lerakják az iparvágányt, melyen az építéshez szükséges anyagok fognak szállítani. Mint értesülünk, a gyár felépülésével a botfalvi és moogyorósi állomások kibővítettnek annyira, mint az apáczai állomás.

A királyné beteg. Bécsi lapok szerint a királynénak régi baja megújult; minél fogva ő felsége az

orvosok tanácsa és a király kívánsága folytán Mária Valéria főhercegnő kíséretében legközelebb három hétre Wiesbadenbe megy, hol jelenleg Metzger tanár lakik.

T á v i r a t o k.

Budapest, márcz. 23. (A »Brassó« eredeti távirata.) Az ellenzéki szónokok elállottak szólási joguktól, úgy hogy a szavazás még mára várható.

Hir szerint Orczy lemond a belügyi tárcza vezetéséről, melyet ideiglenesen Baross venne át.

Újabb rendezés alig fordult elő. Az eddig elfogottak száma mintegy 80.

Berlin, márcz. 23. (A »Brassó« eredeti távirata.) Bismarck Herbert gróf Londonba utazott, állítólag egy német-angol szövetség tárgyában.

Közgazdaság.

A trágyázás vagy a földnek időnkénti javítása.

(Folytatás.)

Hogyan vannak Belgiumban a trágyával és hogyan szaporítják azt? A szorgalmas belga földmives tökéletesen meg van győződve, hogy a termésnek kuforrása a trágyázás és jó munka. Vagy minden esztendőben földjeit sorra trágyázza s csak azáltal képes terméketlen, homokos földet termékenynyé változtatni. Ugyanazért a legnagyobb gondot fordítják a trágya készítésére, és ámbár náluk minden gazdaság illendő barom-mennyiséggel van ellátva, de mégis az ő trágya készítésére külön cselédet tartanak. Ennek kötelessége folyóvizek, patakok, árkok, gödrök, láposokról minden iszapot összegyűjteni és mindenféle gazt, gypszint. Más gazdák összeseprik az udvar szemetet (mi nálunk az maga egy valóságos szemétdomb és trágya-gödör) sőt még az országutak szemetjét is és a földje dűlőjébe eső országut részéhez minden gazda csaknem jogot tart.

Az így összegyűjtött mindenfélét rétegesen összekeverik ganajjal, mészszel, hamuval, kőszén-salakkal, timár-hulladékkal, baromi ganajjal stb. s többször megkevervén, megforgatván, ganaj-lével mindannyiszor meglocsolják és miután egészen összeérett, összerothadt, úgy hordják a földekre.

A rendes ólok építése és az alattok elterülő hig trágya gödrök, — ha egyébre nem is, — a ganaj-öntözésre mégis megbecsülhetetlenek. Alomnak rendesen kiszáritott gypszint és gazkaparékot használnak, mit az állatok vizellete megjár, árnyékszékből került emberganajjal kevernek össze és aztán úgy hagyják összeérni.

Az alomról sokan sak helyütt mellőzhetnék a jó szalmát mi szecsának vágva, kevés darával összekevertetvén, leforrázátván, táplálásra fordítható; alomnak jó a kazalfenek, csak száraz legyen; romlott szalma s takarmány a boglyák tetejéről péld. ezenkívül a falevél.

Fiatal- öreg egyaránt foglalkozik Belgiumban a trágyakészítéssel, s még kereskedésre is gyujtik és készítenek e különféle trágya nemeket, s városokban egész családok élnek ez után. Az országuton számtalan szegény sepreget, az elmenő jószág alig ejti el ganaját, a sepregető már ott van talicskájával s felszedi. (Ilyet játtam Svájcban is.)

Minden országut végén a városok és helyiségek alatt számos rakásban lehet látni az ily módon gyűjtött trágyaféléket, s tisztább országutakat sehol sem látni Európában, mint Belgiumban.

Brüsszelben a trágya-gyűjtés és az ezzel való kereskedést egy társaság bérel; ezen társulatnak még vidéken is vannak lakhelyei és ügyvivői. Sőt még Hollandiából is üznek Belgiumba trágya-kereskedést.

E kereskedés fő tárgya az utcasöpredék, s nagyobb városoktól kikerülő tisztátalanság, emberi trágya, gyeptözeg, trágyával készített olaj pogácsa.

7. Ganaj-trágyávali kövérítés. Ganaj-trágyával 4 fulekép trágyázunk:

Rendes trágyázás-, fektetés-, higrágyázás-, felül trágyázással. A trágya megérését megismerjük arról, hogy a szalma- és alom elrothadt, s a hánycsökök alatt sáralakúvá lesz ha hibából elég nedvesége nem volt porhanyó földde alakul.

Kihordása leghasznosabb volna a földre, mindig a vetőre, megelőző szántás előtt, t. i. hol háromszor szántunk a keverő szántás előtt; hol csak kétszer, ott ugar szántás előtt. Legjobb ha a föld szélén áll készen ilyenkor a trágya-szarvasokban.

(Folytatása következik.)

Társzerkesztők:

Nagy-Küküllő megye részéről Horváth László (Segesvár.) Kis-Küküllő megye részéről Gyöngyössi István (D.-Szent-Márton.) Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

Szterényi József, Napoca.

HIRDETMÉNYEK.

Szám 1570.—1888. tkkvi.

Arverési hirdetményi kivonat.

A hosszuaszoí kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a nagy-szebeni földhitelintézet végrehajtónak bolkáci Walczér Mártonné szül. Schilling Zsófia végrehajtást szenvedő elleni 72 frt 30 kr tőkekövetelés és járulékaí iránti végrehajtási ügyében a hosszuaszoí kir. járásbiróság területén fekvő Bolkács község 131. és 614. számú telekjegyzőkönyvben A + 131. sz. tkjkv. 1. rendszám és a 614. sz. tkjkv. A + 2—8. és 10—33. rendszámok alatt foglalt s bolkáci Walczér Mártonné sz. Schilling tulajdonát képező és összesen 879 frtra becsült ingatlanokra az egyenkénti becsérték mint megállapított kikiáltási árban az egyenkénti árverést elrendelte és hogy ezen ingatlanok az 1889. évi május hó 20-ik napján délelőtti 9 órakor Bolkács község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is el fognak adni.

Arverezni szándékozők tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. törvényezikk 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. törv.-ezikk 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Hosszuaszo, 1888. szept. 27-én.

A kir. járásbiróság telekkönyvi hatósága:

(125) 1—8 Kelemen, kir. járásbíró.

Kiadó szállás.

Brassóban a buzasoron 559. szám alatt, szemben a kapuval egy udvari lakás

áll két szoba- és egy konyhából a hozzátartozókkal, jutányos áron azonnal kiadó.

Bővebbet ott a házban.

Az építők figyelmébe.

A legjobb **hydraulikus MÉSZ** és **PORTLAND CEMENT** eredeti gyári áron mindég és minden tetszés szerinti mennyiségben raktáron van

Lootz F. J.

raktárában,

Brassó, Széles-utca 574.

Az „ALBINA” takaré- és hitelintézet

XVI. évi zárszámadása

1888. december 31-én.

Mérleg számla.

Aktiva:		Passiva:	
Pénztárkészlet	57330 26	Részvénytőke:	
Ércpénzek	702 82	3000 drb. részvény a 100 frt . .	300000 —
Bankváltók	2109477 22	A részvényesek tartalék-alapja . .	66466 —
Jelzálog-kölcsönök:		Takarékbetétek	2864397 96
a) záloglevelekben	1090947 38	6%-os záloglevelek forgalomban . .	861300 —
b) készpénzben	94314 73	5%-os	210000 —
Váltókölcsönök jelzálog biztosíték ellen	295762 43	Kisorsolt záloglevelek forgalomban . .	3100 —
Fix hitelek	86248 40	Nyugdíj-alap	1074400 —
Előlegek értékpapírokra	92300 35	Fel nem vett osztalékok	30483 90
Nyílt hitelek	117520 53	Visszleszámos	1440 —
Termény-hitelek	27633 39	Előlegek az osztr.-magyar banktól . .	260570 11
Intézeti épület, raktárak és rakóhelyek Brassóban és más, eladásra szánt ingatlanok	136959 32	Előlegek az osztr.-magyar banktól . .	55000 —
Értékek	283674 75	Előre kapott kamatok	39013 09
Az intézet záloglevelei biztosíték alapjának értékei	222394 17	Hitelezők	3881 78
A nyugdíjalap értékei	30452 90	Tiszta nyereség	50064 43
Ingóság	7684 45		
leírva ebből	708 65		
Betétek intézeteknél és más adósoknál	93025 82		
	4745720 27		4745720 27

Tartozik

Nyereség-ésveszteségszámla.

Követel

Kamatok:			Kamatok:		
Takarék-betétek után	130166 71		Bankváltók után	149686 91	
Záloglevelek után	56070 73		Értékek után	18302 53	
Az általános nyugdíj alap után	2303 99		Jelzálog-kölcsönök után	77875 83	
Felvett érték-kölcsönök után	4870 09	193411 52	Fix hitelek után	6485 49	
Költségek:			Érték-előlegek után	3536 84	
Fizetések, nyomtatványok, portók, hirdetések, javítások, különfélék	36779 93		Nyílt hitelek után	7599 97	
Präsenzmarkák	1935 —	38714 93	Váltóhitelek után jelzálog-biztosítással	16857 96	
Adók:			Terményhitelek után	2741 20	283086 73
Egyenes adók	6740 89		Házbérek		5964 56
10% a betét-kamatok után és bélyeg illetékek	13508 89	20249 78	Provisiók		12598 63
Leírások:			Árfolyam-nyereségek értékek és ércpénzek után		6268 70
Ingóságokban	708 65				
Kétes követelésekben	4769 31	5477 96			
Tiszta nyereség		50064 43			
		307918 62			307918 62

Nagy-Szeben, 1888. évi december hó 31-én.

Hannia J., s. k.
igazgatósági tag.

Popescu, s. k.
igazgatósági tag.

Cosma Parthen, s. k.
vezérigazgató.

Lissai József, s. k.
főkönyvelő.

Ezen mérleg, nyereség- és veszteség-számla alulírottak által megvizsgálatott, a szabályszerűen vezetett fő- és mellék-könyvekkel összehasonlított és helyesnek találtott.

Nagy-Szeben, 1889. évi márczius hó 9-én.

A felügyelő-bizottság:

Dr. Brote A., s. k.

Fratesiu N., s. k.

Tobias Cornel, s. k.

Cretiu Joan, s. k.

TÜDŐ-BAJOK!! (7) 20—50

Lég-exhaláció

gyógyít

tuberkulózist (tüdővést, sorvadást),

A hihetetlen, az orvosoknak elérhetetlennek látszó ideálja, hogy tüdőbajt gyógyítani lehessen, teljesen el van érve. Világhírű tanárok és orvosok elismerései, gyógyultak száz meg száz levelei — melyek autentikus másolatai kívánatra megdöntetlen meggyőződés céljából bérmentesen megküldetnek, — orvosi szaklapok kedvező tudósításai, a legnagyobb kórbázak használata a legfényesebben bizonyítják a »Rectal-Injectio«-val való exhalatio gyógymódnak meglepő, soha nem emélt sikerét.

Statz osztálya: »Láz, éjjeli izzadás, köhögés, váladék elmaradnak, nagyszerű étvágy áll be súlygyarapodás 5 kgr.-ig.« — Dr. M. Langbein: »Harmincz, magas fokú tuberkulózus beteg mind felgyógyult.« — Hasonlót jelentenek a betegek is.

• A kura nem terhes, nem zavaró és biztosít utóbajok ellen. •

A cs. kir. szab. »Lég-exhaláció-készülék« (Rectal-Injectio) teljes felszereléssel, magánhasználatra 8 frt. készpénz beküldéssel vagy utánvét mellett; légszszmérővel 10 frt. — Szétküld:

Dr. Altmann Károly, Bécs VII. Mariahilferstrasse 80.

Rectal-Injection

gyógyít

asthma-t, idült bronchial-katarrhust.

Példaképen többek között értesít Dr. Bergson tanár és Dore és Mr.: »Köhögés, váladék, láz és hörgés három nap alatt csökkent, azután egészen eltűnt. Az álom és étvágy ismét visszatér; a test hetenkint 1/2 v. 1 kgrm.-nyit nyer súlyban. A legfárasztóbb életmódot ismét folytatni lehet.« — Cornil tanár és Verneuil tanár: »Asthmánál azonnal megszűnik a légzési nehézség. Teljes gyógyulás gyakran már 8 nap alatt.« — Dujar din-Beaumont tanár: »Idült bronchial-kathar teljesen gyógyult.« — Früntzel tanár, dr.

Dr. C. M. FABER

néhai I. Miksa császár személyes fogorvosa, a becsületrend lovagja, Bécsben os. kir. szabadalmazott

hygienikus kivonatai a száj s fogak ápolására.

Különleges szájszappan „Puritas“

a legrégebb s egyetlen, már az 1862. évi londoni kiállításon kitüntetett, kitünő, legjobb s leghathatósabb száj- s fogkonzerváló szer. Egy boboz 1 frt.

Eucalyptus-száj-essencia.

(Kifünetve Párisban 1878-ban.)

A legrationalisabb, legártalomdúsabb (78% hatásos alkatrész) személyes fertőztelenítésre különösen alkalmas, teljesen ártalmatlan, pusztán növényi részekből álló kivonatot; hygienikus védőszer

kellemetesen szájbúz

ellen, valamint a fogak konzerválására, — kipróbált s hasznosnak bizonyult

torokkatarrhus

és egyáltalában a légzőszerveknek miasmatikus fertőzése ellen.

Egy üveg ára 1 frt 20 kr.

Az orosz császári kormány által 1881. jan. 28-áról 681. med. depart. sz. min. leirat alapján a kórházakba s gyógyintézetekbe bevezettetett.

Kitünő Puritas-fogkefék, préselt bux- s vegyileg zsirtalanított sörteből. Egy darab ára 50 kr.

Raktárak: Brassóban Jekelius F., Kugler E. Schuster K. L., Köhalomban Wolff E. gyógyszer., valamint Erdély minden gyógy- és illatszerezénél.

Szétküldési raktár: BÉCS, I., Bauernmarkt 3. (4) 6—18